

Lausunto luonnonsuojelulain (9/2023) 47 §:n 2 momentin mukaisen yksityisen luonnonsuojelualueen perustamisesta

Rakennus- ja ympäristölautakunta 21.08.2024 § 110
587/11.02.05/2024

Valmistelija

Ympäristönsuojelutarkastaja Tomas Kull, puh. 040 488 5970
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valmistelee noin 40 hehtaarin kokaisen luonnonsuojelualueen perustamista kiinteistöille [REDACTED], Mustfinn bys samfällda träsk 445-467-876-2, [REDACTED] ja Vattenområdet 445-509-876-1.

Suojeltava alue kuuluu Natura 2000 -verkoston alueeseen Mustfinnträsket (FI0200108) sekä osittain lintuvesien suojeluohjelmaan (LVO020066). Natura-alue koostuu kolmesta pienestä lähellä toisiaan sijaitsevasta järvestä, Mustfinnträsketistä, Gräggböle träsketistä ja Lampisträsketistä ympäristöineen. Linnusto on hyvin monipuolinen. Suojeluarvo on noussut varsinkin rantakanojen ja eräiden ruovikkoa hyödyntävien lintulajien esiintymisen myötä. Kaikissa kolmessa järvässä on rehevä kasvillisuus ja edustava kasvisto.

Maanomistajien kanssa on neuvoteltu alueen suojelun toteuttamisesta, mutta vapaaehtoiseen ratkaisuun ei olla päästy. Yhteisen alueen Vattenområdet 445-509-876-1 kohdalla on ollut mahdotonta neuvotella maanomistajien kanssa ilman huomattavia vaikeuksia suuren osakasmäärän vuoksi.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi ilman maanomistajan hakemusta tai suostumusta päätöksellään perustaa luonnonsuojelualueeksi sellaisen yksityisen alueen, joka sisältyy valtioneuvoston hyväksymään luonnonsuojeluohjelmaan tai jonka suojelu on valtioneuvoston Natura 2000 -verkoston toteuttamista koskevan periaatepäätöksen mukaan toteutettava luonnonsuojelulaissa säädetysti.

ELY-keskus katsoo, että luonnonsuojelulain 43 §:n 2 momentin mukaiset luonnonsuojelualueen perustamisedellytykset ovat olemassa, ja ELY-keskus harkitsee luonnonsuojelulain 47 §:n 2 momentin mukaisen luonnonsuojelualueen perustamista ilman maanomistajien suostumusta. Luonnonsuojelualue jää maanomistajien omistukseen. Luonnonsuojelualueen perustamispäätökseen sisällytettävät rauhoitusmääräykset eivät rajoita maankäyttöä enempää kuin Natura 2000 -verkostoon kuuluvan Mustfinnträsketin alueen suojelun perusteista ja lintuvesien suojeluohjelmasta seuraa.

Ehdotus alueen rauhoitusmääräyksiksi (Natura 2000 -verkoston kohteen Mustfinnträsketin ja lintuvesien suojeluohjelman määräysten mukaisesti):

Alueella on kiellettyä

- metsänhakkuu, tuulenkaatojen ja kuolleiden puiden poisto, kotitarvepuunotto ja metsittäminen
- sienten, kääpien, pensaiden ja muiden kasvien sekä niiden osien ottaminen ja vahingoittaminen
- maa- ja kallioperän vahingoittaminen, muuttaminen ja peittäminen sekä maa- ja kiviainesten ottaminen
- ojien kaivaminen, vesistöjen perkaaminen ja patojen rakentaminen

- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten tappaminen, pyydystäminen ja hätyyttäminen ja niiden pesien vahingoittaminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen ja kerääminen
- rakennusten, rakennelmien, laitteiden, teiden ja polkujen rakentaminen
- moottoriajoneuvoilla liikkuminen
- roskaaminen
- tulenteke, telttailu ja muu leirielämä
- suunnistus- ja muiden kilpailujen järjestäminen maastossa
- koirien irti pitäminen
- kaikenlainen muu toiminta, joka vaikuttaa epäedullisesti alueen maisemakuvaan tai luonnonarvoihin, joiden perusteella alueen luonto on suojeltu.

Edellä olevista määräyksistä huolimatta alueella on sallittu

- marjojen ja hyötysienten poiminta
- metsästys metsästyslain mukaisesti; metsästyksessä koiran ei tarvitse olla kytkettyinä
- vierasperäisten eläin- ja kasvilajien poistaminen
- liikkuminen maastossa moottoriajoneuvoilla silloin, kun se on tarpeen alueen luonnonsuojelullisen hoidon takia tai metsästyksessä kaadettujen sorkkaeläinten noutamiseksi
- laidunmaan hyödyntäminen ja aitojen ja muiden laiduntamisen kannalta tarpeellisten rakenteiden rakentaminen sekä alueen luontoarvojen hoitaminen ELY-keskuksen hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Edellä esitetystä huolimatta luonnonsuojelulain 37 §:n mukaan toimenpiteestä vastaavan on ilmoitettava ELY-keskukselle, jos toimenpide saattaa merkittävästi heikentää Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos toimenpide edellyttää viranomaisen lupaa tai luonnonsuojelulain 36 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta.

Perustettaessa yksityinen luonnonsuojelualue luonnonsuojelulain 47 §:ssä 2 momentissa tarkoitetulla tavalla ilman maanomistajan suostumusta päätökseen otettavat rauhoitusmääräykset eivät saa rajoittaa maankäyttöä enempää kuin aluetta koskevasta luonnonsuojeluohjelmasta tai Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojeluperusteista johtuu, ellei maanomistaja ole muuhun suostunut. Asianosaisten lisäksi kunnalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen antamista.

ELY-keskus on pyytänyt Paraisten kaupungin lausuntoa luonnonsuojelualueen perustamisesta ja rauhoitusmääräyksistä. Kaupungin hallintosäännön mukaan rakennus- ja ympäristölautakunta antaa lausuntoja ja päättää kunnalle luonnonsuojelulain mukaan kuuluvista tehtävistä.

Oheismateriaali

ELY-keskuksen lausuntopyyntö

Esittelijä

Johtava ympäristönsuojelutarkastaja Päivi Paavilainen, puh. 040 627 7470
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää antaa seuraavan lausunnon asiassa (VARELY/1558/2024):

Rakennus- ja ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa luonnonsuojelualueen perustamisesta eikä rauhoitusmääräyksistä. ELY-keskuksen tulee ottaa huomioon kiinteistönomistajien mielipiteet asiassa mahdollisimman laajasti.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Varsinais-Suomen ELY-keskus (VARELY/1558/2024)